РАҚАМЛИ ТРАНСФОРМАЦИЯ ШАРОИТИДА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА СТРАТЕГИК МЕНЕЖМЕНТНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

EMU ўқитувчиси: **Аликулова Азиза**

Талабаси: **Хакимжанова Чарос**

imrconf.com

Аннотация (Ўзбек тилида): *Мазкур мақолада рақамли трансформация шароитида таълим муассасаларида стратегик менежментни такомиллаштириш масалалари таҳлил қилинган. Таълим тизимида инновацион бошқарув усулларини жорий этиш, рақамли технологиялардан самарали фойдаланиш ва инсон капиталини ривожлантиришнинг аҳамияти ёритилган. Шунингдек, бошқарув самарадорлигини оширишга қаратилган амалий таклифлар ишлаб чиқилган.*

Калит сўзлар: *стратегик менежмент, рақамли трансформация, таълим менежменти, инновация, бошқарув самарадорлиги.*

Аннотация (Русский язык): *В данной статье рассматриваются вопросы совершенствования стратегического менеджмента в образовательных учреждениях в условиях цифровой трансформации. Освещается значение внедрения инновационных методов управления, эффективного использования цифровых технологий и развития человеческого капитала в системе образования. Также разработаны практические рекомендации по повышению эффективности управления.*

Ключевые слова: *стратегический менеджмент, цифровая трансформация, образовательный менеджмент, инновации, эффективность управления.*

Abstract (English): *This article analyzes the issues of improving strategic management in educational institutions under conditions of digital*

transformation. The importance of implementing innovative management methods, effective use of digital technologies, and development of human capital in the education system is highlighted. Practical recommendations aimed at increasing management efficiency are also proposed.

Keywords: *strategic management, digital transformation, educational management, innovation, management efficiency.*

imrconf.com

Кириш

Ҳозирги кунда глобаллашув жараёнлари ва рақамли иқтисодиётнинг жадал суръатларда ривожланиши таълим тизими олдига янги вазифаларни қўймоқда. Замонавий таълим муассасалари нафақат билим берувчи марказ, балки инновацион ғоялар ва рақамли технологияларни жорий этувчи муҳит сифатида ҳам фаолият юритиши талаб этилмоқда.

Стратегик менежмент ташкилотнинг узоқ муддатли мақсадларини белгилаш ва уларга эришиш учун мавжуд ресурслардан самарали фойдаланиш жараёни ҳисобланади. Таълим муассасаларида стратегик бошқарувни самарали ташкил этиш орқали таълим сифати, рақобатбардошлик ва бошқарув самарадорлигини ошириш мумкин.

Таълим муассасаларида стратегик менежментнинг аҳамияти

Стратегик менежмент таълим муассасаларининг барқарор ривожланишини таъминлашда муҳим аҳамиятга эга. У муассасанинг келажакдаги мақсадларини белгилаш, ташқи муҳит таҳлилини амалга ошириш ва рақобат устунликларини шакллантириш имконини беради.

Замонавий таълим муассасаларида стратегик менежмент қуйидаги вазифаларни амалга оширишда муҳим ўрин тутади:

- таълим сифати мониторингини йўлга қўйиш;
- инновацион технологияларни жорий этиш;

- кадрлар салоҳиятини ривожлантириш;
- молиявий ресурслардан самарали фойдаланиш;
- халқаро ҳамкорликни ривожлантириш.

Бу жараёнларда раҳбарларнинг стратегик фикрлаши ва лидерлик қобилияти муҳим аҳамият касб этади.

Рақамли технологиялар ва бошқарув самарадорлиги

Рақамли технологиялар таълим тизимида бошқарув жараёнларини автоматлаштириш ва самарадорлигини оширишда муҳим восита ҳисобланади. Хусусан, электрон ҳужжат айланмаси, онлайн таълим платформалари, электрон журналлар ва автоматлаштирилган баҳолаш тизимлари таълим жараёнини соддалаштирмоқда.

Рақамли трансформация қуйидаги имкониятларни яратади:

1. Бошқарув қарорларини тезкор қабул қилиш;
2. Таълим жараёнини онлайн назорат қилиш;
3. Маълумотлар шаффофлигини таъминлаш;
4. Вақт ва ресурсларни тежаш;
5. Масофавий таълим имкониятларини кенгайтириш.

Бу омиллар таълим муассасалари фаолияти самарадорлигини оширишга хизмат қилади.

Инсон капитали ва лидерлик

Ҳар қандай ташкилотнинг асосий бойлиги инсон капитали ҳисобланади. Таълим муассасаларида юқори малакали педагог ва раҳбар кадрларни шакллантириш стратегик ривожланишнинг муҳим шартидир.

Самарали раҳбар қуйидаги хусусиятларга эга бўлиши лозим:

- стратегик фикрлаш қобилияти;

imrconf.com

- инновацион ёндашув;
- жамоани бошқариш кўникмаси;
- рақамли технологиялардан фойдаланиш малакаси;
- тезкор қарор қабул қилиш қобилияти.

Лидерлик қобилияти юқори бўлган раҳбарлар таълим муассасасида ижобий муҳит яратади ва ходимлар мотивациясини оширади.

Муаммолар ва уларнинг ечимлари

Таълим муассасаларида стратегик менежментни амалга оширишда айрим муаммолар кузатилади:

- рақамли инфратузилманинг етарли эмаслиги;
- малакали кадрлар танқислиги;
- инновацион лойиҳаларни молиялаштириш муаммоси;
- анъанавий бошқарув усулларининг сақланиб қолиши.

Ушбу муаммоларни ҳал этиш учун қуйидаги чора-тадбирлар таклиф этилади:

1. Рақамли технологияларга инвестицияларни ошириш;
2. Кадрлар малакасини мунтазам ошириш;
3. Халқаро тажрибани ўрганиш;
4. Инновацион бошқарув усулларини жорий этиш;
5. Таълим муассасаларида рақамли маданиятни шакллантириш.

Хулоса

Хулоса қилиб айтганда, рақамли трансформация шароитида стратегик менежментни такомиллаштириш таълим муассасаларининг рақобатбардошлигини оширишда муҳим омил ҳисобланади. Замонавий бошқарув усуллари ва рақамли технологияларни кенг жорий этиш орқали таълим сифати ва бошқарув самарадорлигини ошириш мумкин.

imrconf.com

Шу сабабли таълим тизимида инновацион ва стратегик ёндашувларга асосланган бошқарув механизмларини ривожлантириш бугунги куннинг долзарб вазифаларидан бири ҳисобланади.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР

1. Мескон М.Х. “Менежмент асослари”. – Тошкент: Ўзбекистон, 2020.
2. Drucker P. “Management Challenges for the 21st Century”. – New York, 2019.
3. Kotler P. “Marketing Management”. – Pearson Education, 2021.
4. Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни.
5. Замонавий менежмент ва рақамли иқтисодиёт бўйича илмий мақолалар тўплами, 2024.

imrconf.com